

НИЙСЛЭЛ ДЭХ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Аудитын сэдэв: “Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн”

Аудитын код “НТАГ-2026/06-11-ШТА-НА”

Аудит хийсэн үндэслэл, бүрэн эрх: Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1-д заасан бүрэн эрх, Монгол Улсын Их Хурлын Төсвийн байнгын хорооны 2025 оны “Аудитын сэдэв батлах тухай” 25 дугаар тогтоолд тусгасны дагуу аудитыг хийж гүйцэтгэлээ.

Аудитын гол дүгнэлт: Төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй, үр ашгийн тооцоо судалгаа хийгээгүй төсөл, арга хэмжээг төлөвлөсөн нь гүйцэтгэлд нөлөөлж, хугацаандаа хэрэгжихгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлж байна.

Тайланг хүргүүлсэн этгээд: Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг дарга

Нэмэлт мэдээлэл, мэдээллийн эх сурвалж: Open.audit.mn

Аудитын харилцан хамаарал:

Аудитын урьдчилсан судалгааны явцад төлөвлөлтийн үе шатанд судалсан баримт материал, хийсэн урьдчилсан дүн шинжилгээ, харилцан ярилцлагад үндэслэн аудитын ерөнхий эрсдэлийг “Дунд” гэж үнэлсэн.

Аудитын зорилго, зорилтууд:

Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд аудит хийж, дүгнэлт өгөх, зөвлөмж боловсруулж холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулахад аудитын зорилго чиглэгдэнэ. Уг зорилтыг хангахын тулд дараах чиглэлээр аудитыг гүйцэтгэнэ. Үүнд:

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг оновчтой төлөвлөсөн эсэх;
- Төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг хууль журмын дагуу зохион байгуулж хяналт тавьсан эсэх;
- Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хугацаанд нь гүйцэтгүүлж төлөвлөсөн үр дүнд хүрсэн эсэх.

Аудитын хамарсан хүрээ:

Аудитад улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтаар нийслэлд эрх шилжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, худалдан авах ажиллагаа, өмнөх онуудаас дамжин хэрэгжих болон шинээр эхлэх ажлуудын санхүүжилт, гэрээний хэрэгжилтийг түүвэрлэн хамрууллаа.

Аудитын үр дүн: Аудитаар нийт 55,583.7 сая төгрөгийн 19 алдаа зөрчлийг илрүүлэн 8 зөвлөмж, 1 албан шаардлага өгсөн. Мөн гэмт хэргийн шинжтэй байж болзошгүй асуудлыг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэх саналыг Монгол улсын Ерөнхий аудиторт хүргүүлсэн.

Бүлэг 1. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээ оновчтой төлөвлөсөн үү?

Хариулт: Эрх шилжүүлсэн шинэ төсөл, арга хэмжээг оновчтой төлөвлөөгүй байна.

Аудитын дэд зорилт 1.1. Төсөвлөлтийн шаардлага хангасан, өртөг, санхүүжилт, хүрэх үр дүнг оновчтой тодорхойлсон төсөл, арга хэмжээг төлөвлөсөн үү?

Хариулт: ТЭЗ-аас НЗД-д эрх шилжүүлсэн ТАХ-үүд нь төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй, санхүүжих дүнг тэнцүү хуваарилаагүйгээс төлөвлөсөн ТАХ тухайн онд бүрэн хэрэгжихгүй, удаашрах, чанаргүй болох зэргээр ажлын үр дүнд сөргөөр нөлөөлж байна.

Бүлэг 2. Төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг хууль журмын дагуу зохион байгуулж хяналт тавьсан уу?

Хариулт: Төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагаанд шууд гэрээ байгуулахдаа үр ашгийн тооцоо судалгаа хийх шаардлагатай байна.

Аудитын дэд зорилт 2.1. Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу, хугацаанд нь зохион байгуулсан уу?

Хариулт: ТБОНӨХБАҮХАТХ-ийн 10 дугаар зүйлийн 10.8 дахь заалтыг үндэслэн төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газруудтай шууд гэрээ байгуулахдаа ажиллах хүч, техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн хүчин чадал, үр ашгийн тооцоо судалгаа хийж, төсөвт ашигтай байх тохиолдолд хэрэгжүүлж, ажиллах шаардлагатай байна.

Аудитын дэд зорилт 2.2. Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгуулсан эсэхийг хянаж, холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн үү?

Хариулт: Энэ нь санхүү төсвийн асуудал эрхэлсэн Төрийн захиргааны төв байгууллагын тендер шалгаруулалттай холбоотой гомдлыг хянасан шийдвэрийн хэрэгжилтийг үнэлж, холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлээгүй байна.

Бүлэг 3. Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хугацаанд нь гүйцэтгүүлж төлөвлөсөн үр дүнд хүрсэн үү?

Хариулт: Төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг эрх шилжүүлснээс ТАХ нь хугацаандаа хэрэгжихгүй байх нөхцөл бүрдсэн байна.

Аудитын дэд зорилт 3.1 Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хугацаанд нь санхүүжүүлж, гүйцэтгүүлсэн үү?

Хариулт: Эрх шилжүүлэн хэрэгжсэн шинэ болон шилжин хэрэгжих 55 ТАХ-нд тайлант онд 137,751.6 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгохоор баталж, гүйцэтгэлээр 28 ТАХ-ний 46,974.0 сая төгрөгийг гүйцэтгэгчид олгож, 39,539.4 сая төгрөгийг барьцаа хөрөнгийн дансанд төвлөрүүлсэн байна.

Аудитын дэд зорилт 3.2 Барилга байгууламжийн үе шат бүрд захиалагчийн техник хяналтыг хэрэгжүүлсэн үү?

Хариулт: НЗД-д эрх шилжүүлэн хэрэгжиж буй барьцаа хөрөнгийн данснаас санхүүжүүлсэн, багцад задарсан 569,558.6 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 101 төсөл, арга хэмжээнд захиалагчийн хяналтыг хэрэгжүүлсэн байна.

Аудитын дэд зорилт 3.3 Төсвийн хөрөнгө оруулалтын үр дүнг үнэлж бүртгэн зориулалтын дагуу ашиглаж байна уу?

Хариулт: Төсвийн хөрөнгө оруулалтын үр дүнд бий болсон хөрөнгийн 55.6 хувийг өмчид бүртгээгүй байна.

Аудитын дүгнэлт:

1. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчдаас Нийслэлийн Засаг Даргад эрх шилжүүлсэн шинээр хэрэгжих 14 төсөл, арга хэмжээ нь төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй, санхүүжих дүнг тэнцүү хуваарилаагүй байна.
2. Төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагаанд шууд гэрээ байгуулахдаа үр ашгийн тооцоо судалгаа хийгээгүй, төсөвт ашигтай байх зарчмыг баримтлаагүй нь төлөвлөсөн хугацаанд хэрэгжихгүй байх, төсөвт өртөг нь нэмэгдэх зэрэг эрсдэлийг бий болгож байна.
3. Сангийн яамнаас тендер шалгаруулалттай холбоотой гомдлыг хянаж, гэрээ байгуулахгүй байх чиглэл өгсөн боловч Нийслэлийн засаг даргын Тамгын газар гэрээ байгуулсан байна.
4. Зарим орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газрууд эрх шилжүүлсэн төсөл, арга хэмжээг өөрийн нөөц бололцоонд тулгуурлан гүйцэтгээгүй, туслан гүйцэтгэгч сонгон шалгаруулахдаа холбогдох хуулийн дагуу худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулаагүй байна.
5. Төсөл, арга хэмжээ бүрээр тооцоо нийлж, үлдэгдлийг баталгаажуулаагүйгээс нийслэлийн барьцаа хөрөнгийн данснаас 2,133.7 сая төгрөгийг улсын төсөвт илүү татсан байна.
6. Эрх шилжсэн төсөл, арга хэмжээний үе шатны ажлуудад холбогдох газруудаас захиалагчийн хяналтыг хэрэгжүүлж, үүрэг даалгаврын биелэлтийг хянаж ажилласан хэдий ч сайжруулах шаардлагатай байна.

7. Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар бий болсон хөрөнгийг өмчийн бүртгэлд тусгах талаар Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал болон Нийслэлийн Өмчийн харилцааны газар зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч ажиллах шаардлагатай байна.
8. Өмнөх аудитаар өгсөн *“төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй төсөл, арга хэмжээнд худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахгүй байх”* зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй байна.

Аудитын зөвлөмж:

НИЙСЛЭЛИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ДАРГАД:

1. Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар бий болсон хөрөнгийг өмчийн бүртгэлд тусгах асуудлыг тухай бүр шийдвэрлэж байх.

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГАД:

1. Төсвийн тухай хуульд заасан төсөвлөлтийн шаардлага хангасан төсөл, арга хэмжээнд худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах, шууд гэрээ байгуулахдаа үр ашгийн тооцоо судалгаа хийх, төсөвт ашигтай байх зарчмыг баримтлах;
2. ОНӨААТҮГ-ын чиг үүрэгт хамаарах ТАХ-ний эрхийг шилжүүлэх, санхүү төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас өгсөн чиглэлийг хэрэгжүүлэх, гэрээ байгуулах явцад хяналт тавих;
3. Тайлант онд хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ бүрээр тооцоо нийлж, үлдэгдлийг баталгаажуулж байх;
4. Өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлэх.

НИЙСЛЭЛИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ГАЗАРТ:

1. Гэрээний хэрэгжилтэд тавих захиалагчийн хяналтыг бүрэн хэрэгжүүлэх.

НИЙСЛЭЛИЙН ӨМЧИЙН ХАРИЛЦААНЫ ГАЗАРТ:

1. Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар бий болсон хөрөнгийг өмчийн бүртгэлд тусгах ажлыг зохион байгуулах.

“УЛААНБААТАР ЗАМ ЗАСВАР, АРЧЛАЛТЫН ГАЗАР” ОНӨААТҮГ, “ОРОН СУУЦ НИЙТИЙН АЖ АХУЙН УДИРДАХ ГАЗАР” ОНӨААТҮГ-т:

1. НЗД-аас эрх шилжүүлсэн төсөл, арга хэмжээнд туслан гүйцэтгэгч сонгон шалгаруулахдаа холбогдох хуульд нийцүүлэн худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах.